

**Forslag
til
Lov om ændring af udlændingeloven, lov om retssikkerhed og administration på det sociale
område og lov om voksenansvar for anbragte børn og unge**

(Hjemmel til iværksættelse af sociale foranstaltninger over for ledsagede mindreårige udlændinge
uden lovligt ophold i Danmark m.v.)

§ 1

I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1022 af 2. oktober 2019, som ændret senest ved lov nr. 1591 af 27. december 2019, foretages følgende ændringer:

1. *Overskriften* til kapitel 9 b affattes således:

»Kapitel 9 b

Anbringelse af uledsagede mindreårige udlændinge«

2. I § 62 l, stk. 1, indsættes efter »anbringes uden for indkvarteringsstedet«: »på et anbringelsessted efter § 66, stk. 1, i lov om social service, herunder på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger«.

3. I § 62 l, stk. 5, 1. pkt., og stk. 9, ændres »i delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger« til: »på anbringelsessteder«.

4. § 62 l, stk. 8, nr. 7, ophæves.
Nr. 8-10 bliver herefter til nr. 7-9.

5. I § 62 l indsættes som stk. 10:

»Stk. 10. Kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor indkvarteringsstedet ligger, træffer afgørelse om valg af anbringelsessted, jf. § 66, stk. 1, i lov om social service. Ved valg af anbringelsessted vælges det anbringelsessted, som bedst kan imødekomme udlændingens særlige behov.«

6. I § 62 m, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., § 62 n, stk. 1 og 2, og § 62 o, stk. 2, ændres »nr. 6« til: »nr. 7«.

7. To stedet i § 62 p, stk. 1, i § 62 q, stk. 1, 1. pkt., og stk. 3, § 62 r, stk. 1, § 62 s, stk. 1, § 62 t, stk. 1, 1. pkt., § 62 u, stk. 1, og § 62 v ændres »§ 62 l, jf. §§ 62 m-62 o« til: »§ 62 l«.

8. Efter kapitel 9 b indsættes:

»Kapitel 9 c

Iværksættelse af sociale foranstaltninger over for ledsagede mindreårige udlændinge uden lovligt ophold og unge udlændinge i alderen fra 18 til 22 år uden lovligt ophold

§ 62 x. Har en mindreårig udlænding uden lovligt ophold, som er indkvarteret sammen med en forældremyndighedsindehaver eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted, og som er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, behov for særlig støtte, og er der begrundet formodning om, at udlændingens behov for særlig støtte ikke kan imødekommes i indkvarteringssystemet, finder §§ 46-48 a, 49 a, 50-50 b, 51, § 52, stk. 1-2, stk. 3, nr. 1-7 og 9, og stk. 4, §§ 53-54 a, § 55, stk. 1-3, §§ 56, 58-59, 62-63 a, § 63 b, stk. 1 og 2, nr. 1-3, og stk. 3-5, §§ 63c-65, § 66, stk. 1, nr. 1-4 og 6-8, og stk. 2-3, §§ 66 a-66 d, 66 f, 67-68 b, 69-75, kapitel 13, § 101, stk. 10 og 12, § 140, stk. 1-4 og 6-7, §§ 140 a, 148, 156, 157, kapitel 30 og § 172 a i lov om social service anvendelse med de fornødne tilpasninger.

Stk. 2. Har en ung udlænding i alderen fra 18 til 22 år uden lovligt ophold, og som er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, behov for særlig støtte, og er der begrundet formodning om, at udlændingens behov for særlig støtte ikke kan imødekommes i indkvarteringssystemet, finder kapitel 12, §§ 140, 140 a, 148 og kapitel 30 i lov om sociale service anvendelse med de fornødne tilpasninger.

§ 62 y. Kommunalbestyrelsen eller børn og unge-udvalget i den kommune, hvor en mindreårig udlænding uden lovligt ophold, som er indkvarteret sammen med en forældremyndighedsindehaver eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted, eller en ung udlænding i alderen 18 til 22 år uden lovligt ophold er indkvarteret, kan træffe afgørelse om iværksættelse af sociale foranstaltninger efter § 62 x.

Stk. 2. Meddeles en mindreårig udlænding, som er indkvarteret sammen med en forældremyndighedsindehaver eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted, eller en ung udlænding i alderen 18 til 22 år opholdstilladelse, gælder afgørelsen om iværksættelse af sociale foranstaltninger efter § 62 x, indtil der efter reglerne i lov om social service er truffet afgørelse om, hvorvidt foranstaltningerne skal opretholdes eller ophøre.

Stk. 3. Afgørelse om opretholdelse eller ophør af foranstaltninger, der er iværksat efter § 62 x, skal træffes af kommunalbestyrelsen eller børn og unge-udvalget i den kommune, hvortil udlændingen visiteres, jf. integrationslovens § 10, senest 1 måned efter, at kommunalbestyrelsen er blevet orienteret af Udlændingestyrelsen om, at udlændingen skal visiteres til kommunen.

§ 62 z. Udlændingemyndighederne kan udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende et barns eller en ungs personlige og familiemæssige omstændigheder efter betingelserne i og med de myndigheder, der er nævnt §§ 49 b og 50 c i lov om social service.

§ 62 æ. Bestemmelserne i § 11 c, stk. 1, nr. 1, og stk. 2-4, kapitel 9 og kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område finder anvendelse på afgørelser, der træffes i medfør af § 62 x.«

I lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 826 af 16. august 2019, som ændret senest ved § 13 i lov nr. 1559 af 27. december 2019, foretages følgende ændring:

1. I § 9 a, stk. 4, 3. pkt., indsættes efter » 2. pkt.,«: »eller er barnet eller den unge anbragt uden for det sted, hvor barnet eller den unge har været indkvarteret efter udlændingelovens § 62 l, stk. 1, § 62 m, stk. 1, § 62 n, stk. 1, § 62 o, stk. 1, eller § 62 x, «

§ 3

I lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, jf. lovbekendtgørelse nr. 764 af 1. august 2019 foretages følgende ændring:

1. I § 2 indsættes som *stk. 7*:

»*Stk. 7.* §§ 4-16 og 21-24 finder anvendelse over for en mindreårig udlænding uden lovligt ophold, som er indkvarteret sammen med en forældremyndighedsindehaver eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted, og som er anbragt på et anbringelsessted efter § 62 x i udlændingeloven.«

§ 4

Loven træder i kraft den [XX].

§ 5

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland. Lovens [§ XX] kan dog ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

1. Indledning

[...] Dertil kommer, at der med lovforslaget tilvejebringes hjemmel til at iværksætte visse sociale foranstaltninger over for mindreårige udlændinge og unge udlændinge i alderen fra 18 til 22 år uden lovligt ophold. Der er tale om en kodificering af praksis.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Hjemmel til iværksættelse af sociale foranstaltninger

2.1.1. Gældende ret

2.1.1.1. Det følger af udlændingelovens § 42 a, stk. 1, at Udlændingestyrelsen har forsørgelsespligt over for udlændinge, der opholder sig her i landet og indgiver ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7 (asyl), jf. dog stk. 3 og 4 og § 43, stk. 1. Det følger desuden af udlændingelovens § 42 a, stk. 2, at Udlændingestyrelsen har forsørgelsespligt over for udlændinge, der ikke har lovligt ophold, hvis det er nødvendigt af hensyn til forsørgelsen af udlændingen, jf. dog bestemmelsens stk. 3 og 4.

Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt omfatter udgifter til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser. Udlændingestyrelsen skal i den forbindelse bl.a. sikre, at udlændingen tilbydes indkvartering på et indkvarteringssted, så udlændingen derigennem får dækket udgifterne til underhold og modtager nødvendige sundhedsmæssige ydelser.

Det er endvidere antaget, at Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt også omfatter sociale ydelser og foranstaltninger. Dette indebærer, at Udlændingestyrelsen inden for rammerne af udlændingeloven kan betale for iværksættelse af visse sociale foranstaltninger mv. med henblik på at sikre, at asylansøgere og udlændinge, der ikke har lovligt ophold, modtager den nødvendige omsorg og støtte i form af sociale foranstaltninger.

Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt gælder dog ikke, hvis udlændingen er mindreårig asylansøger og er indkvarteret privat hos herboende forældre i medfør af § 42 l, stk. 3, medmindre særlige grunde foreligger, jf. § 42 a, stk. 3, nr. 5. Her overgår forsørgelsespligten til forældrene, når barnet eller den unge indkvarteres privat hos dem. Såfremt forældrene efterfølgende ikke mener at kunne opfylde forsørgelsespligten, vil de blive henvist til at søge den relevante bopælskommune om hjælp til forsørgelse efter integrationsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1 af 1. januar 2020, eller lov om aktiv socialpolitik, jf. lovbekendtgørelse nr. 981 af 23. september 2019 med senere ændringer (herefter aktivloven). Dette vil i visse tilfælde kunne have betydning for forældrenes eget opholdsgrundlag. Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt vil først genindtræde, når forældrenes forsørgelsespligt ophører, dvs. ved det fyldte 18. år, hvis den mindreårige asylansøger selv får ansvar for at forsørge en ægtefælle eller et barn, jf. aktivlovens § 2, eller den mindreårige asylansøger opgiver sin private indkvartering og lader sig indkvartere på et asylcenter.

Indkvarteringsoperatørerne, som forestår den daglige drift af indkvarteringsstederne, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, skal i henhold til operatørkontrakterne, der er indgået med Udlændingestyrelsen, være opmærksomme på alle indkvarterede børns helbredstilstand. Det samme gælder i forhold til børn, der er privat indkvarterede (dette gælder dog ikke ved privat indkvartering hos herboende forældre, jf. ovenfor). Mindreårige udlændinge, der er privat indkvarteret, er samtidig knyttet til et indkvarteringssted, og indkvarteringsoperatørerne har samme opgaver og forpligtelser over for disse børn som over for mindreårige udlændinge, der bor på et indkvarteringssted. Det betyder, at operatøren skal sikre, at der sker identifikation af særligt omsorgstruede børn med henblik på at iværksætte nødvendige foranstaltninger i regi af indkvarteringsstedet eller i samarbejde med den lokale kommune og/eller Udlændingestyrelsen.

Det socialfaglige personale på et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, skal altid vurdere, om den mindreårige udlændings behov for særlig støtte kan tilgodeses ved de eksisterende muligheder i indkvarteringsystemet.

Udlændingestyrelsen og de enkelte indkvarteringsoperatører kan dog kontakte kommunen, hvis børn og unge, som er omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt, har sociale problemer af en sådan karakter, at Udlændingestyrelsen eller operatøren vurderer, at de ikke kan håndteres i regi af indkvarteringsystemet. I praksis fungerer det således, at indkvarteringsoperatøren kontakter kommunen, hvori indkvarteringsstedet er beliggende, med henblik på at få en faglig vurdering af, hvilken form for støtte der eventuelt kan være relevant i den konkrete sag.

2.1.1.2. Lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 798 af 7. august 2029 med senere ændringer (herefter serviceloven) gælder for enhver, der opholder sig lovligt her i landet, jf. § 2, stk. 1, i serviceloven. Ved lovligt ophold forstås efter serviceloven både et krav om, at man fysisk opholder sig i landet, og at man har et lovligt opholdsgrundlag efter reglerne i udlændingeloven. Lovligt ophold efter serviceloven omfatter endvidere udlændinge, der har processuelt ophold her i landet, herunder udlændinge, der har ret til at opholde sig her i landet under behandlingen af en ansøgning om opholdstilladelse.

Der kan dermed ikke med hjemmel i serviceloven iværksættes sociale foranstaltninger over for personer uden lovligt ophold her i landet. Der er imidlertid ikke grundlag for at antage, at der med dansk lovgivning på området har været tilsigtet at fravige de forpligtelser, der følger af Danmarks internationale forpligtelser efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 3 eller andre relevante folkeretlige forpligtelser på området.

Kommunerne kan derfor også i særlige tilfælde – herunder i tilfælde, hvor det følger af Danmarks internationale forpligtelser – med henvisning til principperne i serviceloven iværksætte sociale foranstaltninger over for en udlænding, der på grund af sit ulovlige ophold ikke direkte er omfattet af serviceloven. Dette gælder bl.a. i tilfælde, hvor der er en åbenbar risiko for, at et barns sundhed

eller udvikling lider alvorlig skade på grund af utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller på grund af overgreb, som barnet har været udsat for. Denne praksis er tiltrådt af domstolene.

Det bemærkes, at kommunens generelle tilsynsforpligtelse efter § 146 i serviceloven gælder i forhold til alle børn og unge, der har faktisk ophold i kommunen, og herunder også udlændinge uden lovligt ophold i Danmark. Det samme gælder i forhold til underretningspligten i § 152 i serviceloven. Hvis kommunen på baggrund af underretninger efter servicelovens § 152, som led i tilsynsforpligtelsen eller på anden måde, bliver opmærksom på børn, som mistrives eller på anden måde er i en uhensigtsmæssig udvikling, har kommunen i første række derfor pligt til at kontakte udlændingemyndighederne, så der kan blive taget hånd om disse problemer i regi af udlændingssystemet, jf. udlændingelovens § 42 a.

Kan den mindreårige udlændings behov for særlig støtte ikke tilgodeses inden for de eksisterende muligheder i indkvarteringssystemet, kan kommunen efter initiativ fra udlændingemyndighederne/indkvarteringsstedet igangsætte en vurdering af, om der er behov for, at der iværksættes en foranstaltning. Det gælder også i tilfælde, hvor barnet har ulovligt ophold. Kommunen kan bl.a. foretage en børnefaglig undersøgelse efter principperne i servicelovens § 50 (en såkaldt § 50-undersøgelse) af mindreårige udlændinge uden lovligt ophold med henblik på en vurdering af behovet for iværksættelse af sociale foranstaltninger.

Kommunen vil således foretage en socialfaglig vurdering af, hvilke sociale foranstaltninger det er nødvendigt at iværksætte, og denne vurdering foretages for så vidt angår mindreårige udlændinge uden lovligt ophold efter principperne i serviceloven.

Før der iværksættes en social foranstaltning over for mindreårige udlændinge, der er omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt, søger operatøren efter praksis kaution til foranstaltningen (dvs. tilsagn om dækning af udgifterne til afholdelse af foranstaltningen) hos Udlændingestyrelsen. I kautionsansøgningen indgår kommunens socialfaglige vurdering af, hvilke sociale foranstaltninger der skal iværksættes, ligesom kommunen i visse tilfælde vil have truffet afgørelse om en given foranstaltning, jf. nedenfor.

Kommunens socialfaglige vurdering indgår herefter i grundlaget for Udlændingestyrelsens vurdering af, om styrelsen skal betale for foranstaltningen. Udlændingestyrelsen vil som altovervejende hovedregel lægge sig op ad kommunens vurdering. Udlændingestyrelsen vil således ikke foretage en selvstændig socialfaglig vurdering af spørgsmålet om iværksættelse af foranstaltningerne.

I særlige situationer kan der være sager, hvor kommunen efter omstændighederne har pligt til at handle akut uden at afvente udlændingemyndighedernes behandling af en kautionsansøgning. Det kan eksempelvis være tilfældet ved akut anbringelse uden samtykke. I disse tilfælde har indkvarteringsoperatøren dog mulighed for, hvis operatøren ønsker dette, at anmode Udlændingestyrelsen om forhåndsgodkendelse af en kaution til en akut foranstaltning.

Indkvarteringsoperatøren skal, uanset om der er søgt forhåndsgodkendelse, efterfølgende hurtigst muligt sende kautionsansøgningen vedlagt kommunens socialfaglige vurdering og/eller afgørelse til Udlændingestyrelsen med henblik på at opnå endeligt tilsagn om kaution til foranstaltningen.

2.1.1.3. Ved lov nr. 702 af 8. juni 2017 om ændring af udlændingeloven, lov om voksenansvar for anbragte børn og unge og lov om socialtilsyn (Ro og orden på indkvarteringssteder for uledsagede mindreårige udlændinge m.v.) blev der indsat et hjemmelsgrundlag i udlændingelovens kapitel 9 b for anbringelse af uledsagede mindreårige udlændinge på delvis lukkede, sikrede og særligt sikrede institutioner. Udlændingelovens kapitel 9 b finder anvendelse på mindreårige udlændinge, uanset om udlændingen har lovligt ophold eller ej. Anbringelse af uledsagede mindreårige udlændinge på delvis lukkede, sikrede og særligt sikrede institutioner vil således skulle ske efter udlændingeloven og ikke efter serviceloven. En sådan afgørelse om anbringelse træffes af børn og unge-udvalget i den kommune, hvor indkvarteringsstedet ligger, og kræver ikke den uledsagede mindreårige udlændings samtykke. Reglerne gælder for uledsagede mindreårige udlændinge, som er under Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt i medfør af udlændingelovens § 42 a, stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, og som er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. § 42 a, stk. 5.

2.1.1.4. Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (herefter retssikkerhedsloven) indeholder regler for, hvordan kommunalbestyrelsen på det sociale område skal behandle sager efter bl.a. serviceloven.

Retssikkerhedsloven fastlægger, hvilken kommune der er opholdskommune og dermed har pligt til at yde hjælp til en person (handlekommune), f.eks. efter serviceloven, og til at betale for hjælpen (betalingskommune).

Retssikkerhedslovens hovedregel er, at det er opholdskommunen, der har pligt til at yde hjælp, jf. retssikkerhedslovens § 9, stk. 1. Det er således opholdskommunen, der er handlekommune. Opholdskommunen er den kommune, hvor personen har sin bopæl eller sædvanligvis opholder sig, jf. retssikkerhedslovens § 9, stk. 2.

Børn og unge under 18 år har som udgangspunkt samme opholdskommune som deres forældre. Det følger af retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 2. Det er således hovedreglen, at børn ikke har en selvstændig opholds- og handlekommune, fordi hjælp efter den sociale lovgivning gives til forældrene.

Der gælder en række undtagelser til denne hovedregel om, at børn ikke har selvstændig opholdskommune. Bl.a. har børn, der er anbragt uden for hjemmet, selvstændig opholdskommune, jf. retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 4, 2. pkt. Den anbringende kommune er herefter både opholds-, handle- og betalingskommune for barnet eller den unge i relation til hjælp efter den sociale lovgivning, indtil den pågældende fylder 18 år.

Børn, der har ophold her i landet uden forældre (f.eks. uledsagede mindreårige udlændinge) eller børn, hvis forældre flytter til udlandet, får ligeledes deres egen opholdskommune. Disse børn vil altid som udgangspunkt have opholdskommune i den kommune, hvor de opholder sig. Bliver et sådant barn anbragt efter kapitel 11 i serviceloven, er det den anbringende kommune, der er opholdskommune, jf. § 9 a, stk. 4, 2. pkt. Det gælder dog ikke, hvis barnet efterfølgende bliver visiteret til en anden kommune efter integrationslovens § 10, jf. § 9 a, stk. 4, 3. pkt.

Bliver et barn eller en ung, der er anbragt, tildelt opholdstilladelse i Danmark, får udlændingen selvstændig opholdskommune i den kommune, som udlændingen efterfølgende visiteres til efter integrationslovens § 10, fra det tidspunkt, hvor ansvaret for den pågældende overgår til kommunen, jf. integrationslovens § 4. Fra det tidspunkt overgår både handle- og betalingspligt med hensyn til hjælp til barnet eller den unge efter serviceloven til den nye opholdskommune, mens indkvarteringskommunens forpligtelser samtidig hermed ophører.

Bliver et barn eller en ung, der er anbragt uden for hjemmet, eller over for hvem, der er iværksat foranstaltninger efter § 76, stk. 3, i serviceloven, visiteret til en kommune efter integrationslovens § 10, er det denne kommune, der yder refusion, jf. retssikkerhedslovens § 9 c, stk. 1.

Retssikkerhedsloven § 9 c, stk. 2, nr. 6, giver opholdskommunen ret til refusion for udgifter, når et barn eller en ung er anbragt uden for hjemmet, hvis den oprindelige opholdskommune eller anden offentlig myndighed har medvirket til opholdet. Retssikkerhedslovens § 9 c, stk. 4, giver opholdskommunen ret til refusion fra den kommune, der har truffet afgørelse om anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet, når der iværksættes foranstaltninger for den unge efter § 76, stk. 3, i serviceloven. Når den kommune, der har truffet afgørelse om anbringelsen, selv har ret til refusion efter § 9 c, stk. 6, ydes refusionen dog af den kommune, der var refusionspligtig efter stk. 6.

Reglerne i retssikkerhedsloven om opholdskommune finder anvendelse, når udlændingen enten har lovligt ophold eller er meddelt opholdstilladelse, da der i den situation træffes afgørelse med hjemmel i serviceloven. Betalingsforpligtelsen for sociale foranstaltninger påhviler som udgangspunkt Udlændingestyrelsen indtil det tidspunkt, hvor ansvaret for udlændingen overgår til kommunen, jf. integrationslovens § 4, stk. 2.

Retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 4, 3. pkt., gælder ikke for sociale foranstaltninger, der er iværksat efter principperne i serviceloven.

2.1.1.5. Lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, jf. lovbekendtgørelse nr. 764 af 1. august 2019, (herefter voksenansvarsloven) regulerer rammerne for plejefamilier og personales adgang til som led i varetagelsen af den daglige omsorg at anvende magt og foretage andre indgreb i anbragte børn og unges selvbestemmelsesret og til at sikre anbragte børn og unges retssikkerhed i forbindelse hermed.

Det følger af § 2 i den gældende voksenansvarslov, at loven omfatter børn og unge, der er anbragt efter bestemmelserne i serviceloven, som led i en strafferetlig afgørelse, efter bestemmelserne i udlændingelovens kapitel 9 b eller efter bestemmelserne i lov nr. 1705 af 27. december 2018 om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Voksenansvarsloven omfatter således ikke mindreårige udlændinge uden lovligt ophold, der er anbragt efter principperne i serviceloven.

2.1.2. Ministeriets overvejelser

Social- og Indenrigsministeriet udarbejdede i 2016 en analyse af servicelovens anvendelsesområde i forhold til udlændinge med processuelt eller ikke lovligt opholdsgrundlag. Analysen blev sendt til Folketingets Ombudsmand sammen med ministeriets brev af 1. juli 2016 til samtlige kommuner og Kommunernes Landsforening om servicelovens anvendelsesområde i forhold til asylansøgere og udlændinge uden lovligt ophold.

I forlængelse heraf anmodede Folketingets Ombudsmand i efteråret 2017 Social- og Indenrigsministeriet om at redegøre for sine overvejelser om, hvorvidt hjemmelsgrundlaget for iværksættelse af foranstaltninger uden samtykke over for børn og unge af forældre uden lovligt ophold eller med processuelt ophold lever op til det skærpede hjemmelskrav ved indgribende foranstaltninger.

Regeringen (Socialdemokratiet) har overvejet spørgsmålet og er enig med Folketingets Ombudsmand i, at der foreligger et skærpet hjemmelskrav ved indgribende foranstaltninger, dvs. ved anbringelse uden samtykke, og at der derfor bør fastsættes regler om iværksættelse af sociale foranstaltninger over for mindreårige udlændinge uden lovligt ophold i Danmark.

Det er regeringens (Socialdemokratiet) vurdering, at reglerne om iværksættelse af sociale foranstaltninger over for børn og unge uden lovligt ophold bør placeres i udlændingeloven.

2.1.2.1. Uledsagede mindreårige udlændinge

Uledsagede mindreårige udlændinge (med processuelt ophold og uden lovligt ophold) befinder sig i Danmark uden forældre eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted, og er allerede derfor i en særlig sårbar situation. Der er derfor oprettet døgnbemandede børnecentre til denne gruppe af udlændinge, og disse er indrettet efter gruppens særlige behov. Her tages der hånd om de uledsagede mindreårige udlændinge, så de oplever en hverdag med struktur og gode og stabile forhold. Det medvirker til at sikre god opførsel og fremmer ro og orden, og uledsagede mindreårige udlændinge, som har behov for hjælp i form af sociale foranstaltninger, vil som udgangspunkt modtage den nødvendige særlige støtte inden for rammerne af udlændingeloven og i regi af det enkelte børnecenter. Der er derfor også i udlændingelovens kapitel 9 a fastsat regler om rammer for indkvartering og anvendelse af magt og andre indgreb i selvbestemmelsesretten m.v. over for uledsagede mindreårige udlændinge.

Nogle uledsagede mindreårige udlændinge kan imidlertid have sådanne alvorlige sociale udfordringer og en så negativ og voldsom adfærd, at det ikke er muligt for indkvarteringsoperatøren at håndtere udlændingen i regi af børnecentret. Der kan her været tale om, at udlændingen f.eks. har væsentlige misbrugsproblemer eller har en meget aggressiv eller voldelig opførsel. I erkendelse af, at der i sådanne meget alvorlige tilfælde kan være behov for at skride til anbringelse af udlændingen – mod dennes vilje – i en døgninstitution, hvor der kan tages hånd om den pågældende, og hvor der kan ske tilbageholdelse, blev der ved lov nr. 702 af 8. juni 2017 om ro og orden på indkvarteringssteder for uledsagede mindreårige udlændinge m.v. indsat regler i udlændingeloven om anbringelse af uledsagede mindreårige udlændinge på delvis lukkede, sikrede og særligt sikrede institutioner, jf. udlændingelovens kapitel 9 b.

Reglerne i udlændingelovens kapitel 9 a og 9 b omhandler uledsagede mindreårige udlændinge med såvel lovligt, herunder processuelt ophold, som ulovligt ophold i Danmark. Baggrunden for, at disse regler findes i udlændingeloven, er, at reglerne i serviceloven som udgangspunkt vedrører børn og unge og deres forældre, mens uledsagede mindreårige udlændinge i sagens natur opholder sig i Danmark uden forældre eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted, og derfor allerede bor på et børnecenter – en døgnbemandet institution under Udlændingestyrelsens ansvar.

Iværksættelse af anbringelse uden samtykke efter serviceloven vil indgå som led i en mere bredspektret indsats, hvor der sættes ind på flere niveauer af børnenes og familiernes liv, ligesom anbringelse efter serviceloven typisk vil kræve undersøgelse af hele familiens forhold og ofte vil være mere omfattende. Forholdene for uledsagede mindreårige udlændinge, der opholder sig i asylsystemet, adskiller sig på en række punkter herfra.

Udlændingelovens kapitel 9 b omfatter anbringelse af uledsagede mindreårige udlændinge på delvis lukkede, sikrede og særligt sikrede institutioner. Iværksættelse af øvrige sociale foranstaltninger sker efter serviceloven for så vidt angår uledsagede mindreårige udlændinge med lovligt ophold og efter principperne i serviceloven for så vidt angår uledsagede mindreårige udlændinge med ulovligt ophold.

Som nævnt ovenfor er regeringen (Socialdemokratiet) imidlertid enig med Folketingets Ombudsmand i, at der foreligger et skærpet hjemmelskrav ved indgribende foranstaltninger, dvs. ved anbringelse uden samtykke, og at der derfor bør fastsættes regler om iværksættelse af sådanne sociale foranstaltninger over for mindreårige udlændinge. Udlændinge- og Integrationsministeriet finder på den baggrund, at reglerne i udlændingelovens kapitel 9 b bør udvides til at omfatte anbringelse uden samtykke på alle former for anbringelsessteder af uledsagede mindreårige udlændinge.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at der fortsat bør være en samlet regulering af spørgsmålet om anbringelse af uledsagede mindreårige udlændinge, uanset om udlændingen har lovligt, herunder processuelt, ophold eller ulovligt ophold i Danmark.

2.1.2.2. Ledsagede mindreårige udlændinge uden lovligt ophold og udlændinge i alderen fra 18 til 22 år uden lovligt ophold

Mindreårige udlændinge uden lovligt ophold, som er indkvarteret sammen med en forældremyndighedsindehaver eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted, er efter Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering i en situation, som i vidt omfang er sammenlignelig med målgruppen for serviceloven, dvs. børn og unge, som bor med eller har en forældremyndighedsindehaver i Danmark.

Det vil således også for denne gruppe være relevant at foretage en vurdering af en forældremyndighedsindehaver eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted, og disses forhold og muligheder for at tage vare på den mindreårige udlænding.

Desuden vurderer ministeriet, at det for udlændinge uden lovligt ophold, som har været anbragt enten efter den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 62 x eller kapitel 9 b, kan være hensigtsmæssigt at udstrække anbringelsen til udover de 18 år (og op til 22 år). Der kan f.eks. være tale om meget sårbare unge kvinder, hvor det vurderes, at det vil være nødvendigt med en forlængelse af anbringelsen af hensyn til udlændingens sundhed og mentale tilstand.

I forhold til spørgsmålet om, hvorvidt reglerne om iværksættelse af sociale foranstaltninger over for mindreårige udlændinge uden lovligt ophold, som er i Danmark sammen med en forældremyndighedsindehaver eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted, og unge udlændinge i alderen 18 til 22 år uden lovligt ophold bør placeres i udlændingeloven eller serviceloven, er det Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at reglerne herom bør placeres i udlændingeloven.

Der er således også visse forskelle på den situation, som mindreårige udlændinge og unge udlændinge i alderen fra 18 til 22 år uden lovligt ophold befinder sig i set i forhold til gruppen af børn og unge, som er omfattet af serviceloven, dvs. børn og unge med lovligt ophold i Danmark. Der skal derfor efter Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering tages hensyn til, at mindreårige udlændinge og unge udlændinge i alderen fra 18 til 22 år uden lovligt ophold er forpligtet til at udrejse i overensstemmelse med udlændingemyndighedernes afgørelse. De sociale foranstaltninger, som anvendes over for denne gruppe af børn og unge, skal derfor ikke føre til, at der opnås tilbud om beskæftigelse og uddannelse, der adskiller sig fra tilbuddene i regi af indkvarteringsystemet.

Sociale foranstaltninger uden samtykke omfatter anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, men kommunerne kan efter serviceloven også træffe afgørelse om andre foranstaltninger som f.eks. ophold i et dagtilbud eller på et uddannelsessted uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren.

Efter ministeriets vurdering vil sociale foranstaltninger uden samtykke over for mindreårige udlændinge uden lovligt ophold, som er indkvarteret sammen med en

forældremyndighedsindehaver eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted, skulle ses i sammenhæng med reglerne om sociale foranstaltninger på baggrund af samtykke, også fordi en foranstaltning på baggrund af samtykke normalt vil gå forud for anvendelse af en foranstaltning uden samtykke, herunder anbringelse med samtykke.

Med forslaget om også at lade den foreslåede bestemmelse i § 62 x omfatte foranstaltninger med samtykke vil der desuden kunne sikres kontinuitet i indsatsen i de tilfælde, hvor samtykket trækkes tilbage, og der, af hensyn til barnet eller den unge, vurderes at være behov og grundlag for at opretholde foranstaltninger – og herunder en anbringelse uden samtykke.

Ministeriet finder på den baggrund, at reglerne om foranstaltninger over for mindreårige udlændinge uden lovligt ophold, som er i Danmark sammen med en forældremyndighedsindehaver eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted, og unge udlændinge i alderen 18 til 22 år uden lovligt ophold tillige bør omfatte sociale foranstaltninger på baggrund af samtykke.

2.1.3. Den foreslåede ordning

2.1.3.1. Det foreslås på den baggrund, at reglerne i udlændingelovens kapitel 9 b om anbringelse af uledsagede mindreårige udlændinge på delvis lukkede, sikrede og særligt sikrede institutioner udvides til at omfatte alle former for anbringelse uden samtykke uanset anbringelsessted. Det foreslås samtidig præciseret, at det er kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor indkvarteringsstedet ligger, der træffer afgørelse om valg af anbringelsessted.

2.1.3.2. Det foreslås desuden, at der i udlændingeloven tilvejebringes hjemmel til iværksættelse af sociale foranstaltninger over for mindreårige udlændinge uden lovligt ophold, som er indkvarteret sammen med en forældremyndighedsindehaver eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted, og udlændinge i alderen fra 18 til 22 år uden lovligt ophold i Danmark. Dette sker ved, at der i udlændingeloven indsættes henvisninger til serviceloven og retssikkerhedsloven til iværksættelse af sociale foranstaltninger over for mindreårige udlændinge, som er indkvarteret sammen med en forældremyndighedsindehaver eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted, og udlændinge i alderen fra 18 til 22 år uden lovligt ophold i Danmark. Der vil være tale om børn og unge, som er omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt, og som er indkvarteret på et indkvarteringssted (f.eks. et asylcenter) eller i tilknytning til et indkvarteringssted (f.eks. privat indkvartering).

Det foreslås, at §§ 46-48 a, 49 a, 50-50 b, 51, § 52, stk. 1-2, stk. 3, nr. 1-7 og 9, og stk. 4, §§ 53-54 a, § 55, stk. 1-3, §§ 56, 58-59, 62-63 a, § 63 b, stk. 1 og 2, nr. 1-3, og stk. 3-5, §§ 63c-65, § 66, stk. 1, nr. 1-4 og 6-8, og stk. 2-3, §§ 66 a-66 d, 66 f, 67-68 b, 69-75, kapitel 13, § 101, stk. 10 og 12, § 140, stk. 1-4 og 6-7, §§ 140 a, 148, 156, 157, kapitel 30 og § 172 a i serviceloven finder anvendelse med de fornødne tilpasninger i tilfælde, hvor mindreårige udlændinge uden lovligt ophold, som er indkvarteret sammen med en forældremyndighedsindehaver eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted, og som er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller

2, har behov for særlig støtte, og der er begrundet formodning om, at udlændingens behov for særlig støtte ikke kan imødekommes i indkvarteringssystemet.

Det foreslås desuden, at kapitel 12, §§ 140, 140 a, 148 og kapitel 30 i serviceloven finder anvendelse med de fornødne tilpasninger i forhold til unge udlændinge fra 18 til 22 år uden lovligt ophold i Danmark, og som er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, og som forud for det fyldte 18 år har været anbragt uden for indkvarteringssystemet.

De bestemmelser i serviceloven, hvortil der henvises i den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 62 x, regulerer også kommunernes håndtering af sager efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Lov om ungdomskriminalitet finder imidlertid ikke anvendelse på mindreårige og unge udlændinge uden lovligt ophold, jf. lovens § 2. Disse bestemmelser er derfor ikke relevante i forhold til den målgruppe, som er omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 62 x.

Det vil være kommunalbestyrelsen, der i udgangspunktet træffer afgørelse om foranstaltninger efter serviceloven. Det vil dog være kommunens børn og unge-udvalget, der træffer afgørelse om foranstaltninger uden samtykke.

Der sker dermed en kodificering af eksisterende praksis, og der tilsigtes således ikke en udvidet adgang til hjælp eller støtte i forhold til, hvad der efter gældende ret ydes med henvisning til principperne i serviceloven.

2.1.3.3. Som følge af de foreslåede bestemmelser i §§ 62 x og 62 æ vil der være behov for udveksling af nødvendige og relevante oplysninger mellem det sted, hvor udlændingen er indkvarteret, og Udlændingestyrelsen, børn og unge-udvalget og kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor udlændingen er indkvarteret, Ankestyrelsen samt Socialtilsynet. De oplysninger, der efter den foreslåede bestemmelse vil kunne udveksles mellem myndighederne, kan vedrøre rent private forhold om en eller flere identificerbare fysiske personer, som bor på indkvarteringsstedet.

Videregivelse af oplysninger i ovennævnte tilfælde skal ske i overensstemmelse med databeskyttelsesloven, jf. lov nr. 502 af 23. maj 2018, og Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2016/679/EU af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse).

2.1.3.4. Det foreslås endvidere, at afgørelser om sociale foranstaltninger over for mindreårige udlændinge uden lovligt ophold, som er indkvarteret sammen med en forældremyndighedsindehaver eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted, og unge udlændinge mellem 18 og 22 år uden lovligt ophold træffes af kommunalbestyrelsen eller børn og unge-udvalget i den kommune, hvor indkvarteringsstedet ligger. Det vil medvirke til at sikre den mindreårige udlændings og forældremyndighedsindehaverens retssikkerhed.

Det foreslås desuden, at der fastsættes regler om, at afgørelser om iværksættelse af sociale foranstaltninger truffet efter den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 62 x skal gælde, indtil den kommune, hvortil udlændingen visiteres, jf. integrationslovens § 10, som udlændingens nye opholdskommune, har truffet afgørelse om opretholdelse eller ophør af foranstaltningerne efter serviceloven, hvis en udlænding efterfølgende bliver meddelt opholdstilladelse. Herved sikres, at der er hjemmel til at fortsætte allerede iværksat støtte frem til, at en eventuelt ny opholdskommune har vurderet behovet for støtte og truffet afgørelse om fortsættelse eller ophør af foranstaltningerne efter bestemmelserne i serviceloven.

Det foreslås også, at afgørelse om opretholdelse eller ophør af foranstaltninger skal træffes senest 1 måned efter, at kommunalbestyrelsen er blevet orienteret af Udlændingestyrelsen om, at udlændingen skal visiteres til kommunen. Formålet med bestemmelsen er at sikre, at der hurtigst muligt tages stilling til det fortsatte behov for foranstaltninger, og herunder at afgørelse herom træffes efter bestemmelserne i serviceloven.

2.1.3.5. Det foreslås endvidere, at udlændingemyndighederne skal kunne udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende et barns eller en ungs personlige og familiemæssige omstændigheder med de myndigheder, som er nævnt i §§ 49 b og 50 c i serviceloven. Det drejer sig efter § 49 b om kommunale myndigheder, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, og politiet og anklagemyndigheden, hvis udvekslingen må anses for nødvendig som led i forebyggelsen af overgreb mod børn og unge. Desuden drejer det sig efter § 50 c om sager, hvor et børnehus benyttes under behandlingen af sagen, jf. § 50 a, og hvor udveksling af oplysninger kan ske med personalet i børnehuset, politiet og anklagemyndigheden og sundhedsmyndigheder, autoriserede sundhedspersoner og kommunale myndigheder, hvis udvekslingen må anses for nødvendig af hensyn til barnets eller den unges sundhed og udvikling.

2.1.3.6. Det foreslås samtidig, at der foretages visse ændringer af voksenansvarsloven for at sikre tilsvarende rammer for magtanvendelse m.v. som for øvrige børn og unge, der opholder sig på anbringelsesstedet, samt af retssikkerhedsloven for at sikre ensartede regler om adgangen til at indhente oplysninger, Ankestyrelsens kompetence samt klageregler m.v.

Udlændingestyrelsen vil som hidtil skulle afholde udgifterne til nødvendige sociale foranstaltninger og til anbringelse af mindreårige udlændinge uden lovligt ophold, når betingelserne herfor er opfyldt. Kommunerne skal som hidtil ikke iværksætte sociale foranstaltninger, hjælp eller støtte over for mindreårige udlændinge uden lovligt ophold, i det omfang udlændingemyndighederne inden for indkvarteringsystemet kan imødekomme eventuelle behov.

3. De økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har ingen økonomiske konsekvenser eller implementeringskonsekvenser for det offentlige, da der er tale om en kodificering af praksis.

4. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

5. De administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget indeholder positive konsekvenser for retssikkerheden for ledsagede mindreårige udlændinge uden lovligt ophold i Danmark og deres forældre eller andre, som er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted, samt for udlændinge i alderen fra 18 til 22 år uden lovligt ophold i Danmark, da der med lovforslaget indføres klare regler for iværksættelse af sociale foranstaltninger over for disse grupper af udlændinge og om klageadgang. Lovforslaget indeholder desuden positive konsekvenser for retssikkerheden for uledsagede mindreårige udlændinge uden lovligt ophold i Danmark i forhold til anbringelse, da der foreslås en udvidelse af anvendelsesområdet for udlændingelovens kapitel 9 b, således at kapitel 9 b fremadrettet omfatter alle former for anbringelse uden samtykke.

6. De miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 24. marts 2020 til den 21. april 2020 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatsamfundet, Akademirådet, Amnesty Nu, Amnesty International, Ankestyrelsen, Asylret, Bedsteforældre for Asyl, Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL), Børne- og Kulturchefsforeningen, Børnehjælpsdagen, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, Centralorganisationernes Fællesudvalg CFU, Danmarks Biblioteksforening, Danmarks Lærerforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Rejsebureauforening, Danner, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Flygtningehjælp, DFUNK – Dansk Flygtningehjælp Ungdom, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Industri, Dansk Missionsråd, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Sygeplejeråd, Danske Advokater, Danske Handicaporganisationer

Danske Regioner, Danske Universiteter, Datatilsynet, Den Almindelige Danske Lægeforening, Den Danske Dommerforening, Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder, Den Katolske Kirke i Danmark, Det Centrale Handicapråd, DIGNITY – Dansk Institut mod Tortur, Dokumentations- og Rådgivningscenteret om Racediskrimination, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Finansrådet, Flygtningenævnet, FOA-Fag og Arbejde, FOF's Landsorganisation, Foreningen af kommunale social-, sundheds- og arbejdsmarkedschefer i Danmark, Foreningen af Udl ndingeretsadvokater, Færøernes Landsstyre HK/Danmark, Højskolernes Sekretariat, Håndværksrådet, Indvandrermedicinsk Klinik, Odense Universitetshospital, Indvandrer dgivningen, Institut for Menneskerettigheder, Journalistforbundet Kirkernes Integrationstjeneste, Kommunalteknisk chefforening, Kommunernes Landsforening (KL) Kristelig Arbejdsgiverforening, Kristelig Fagbevægelse, Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed (Kvindefredsligaen), Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsorganisation af kvindekrisecentre (LOKK), Landssamr d for PPR-chefer, Ledernes Hovedorganisation, Liberalt Oplysningsforbund, Lærernes Centralorganisation, Mellempfolkeligt Samvirke, Politiforbundet i Danmark, Naalakkersuisut (Grønlands Selvstyre), Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for  stre Landsret, Refugees Welcome, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Rigsrevisionen, Røde Kors, Rådet for Etniske Minoriteter, Rådet for Socialt Udsatte, samtlige byretter, Skolelederforeningen, Skole og Forældre, SOS Racisme, Udlændingenævnet, VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd og 3F.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang, hvis nej, angiv "ingen")	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang, hvis nej, angiv "ingen")
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Indførsel af klare regler for iværksættelse af sociale foranstaltninger over for ledsagede mindreårige udlændinge og udlændinge i alderen fra 18 til 22 år uden	Ingen

	<p>lovligt ophold vil medføre positive administrative konsekvenser for de omfattede børn og unge. Det samme vil være tilfældet for uledsagede mindreårige udlændinge for så vidt angår de yderligere anbringelsessteder, som omfattes af udlændingelovens kapitel 9 b.</p>	
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering / Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Overskriften til udlændingelovens kapitel 9 b afspejler kapitlets anvendelsesområde, som er anbringelse af uledsagede mindreårige udlændinge på delvis lukkede, sikrede og særligt sikrede institutioner.

Det foreslås, at *overskriften* til kapitel 9 b affattes således: »Anbringelse af uledsagede mindreårige udlændinge«.

Baggrunden for forslaget er, at det med lovforslagets § 1, nr. 2, foreslås, at § 62 l, stk. 1, ændres, således at der også kan træffes afgørelse om anbringelse af uledsagede mindreårige udlændinge, der er indkvarteret på et indkvarteringssted efter udlændingelovens § 42 a, stk. 5, på andre former for anbringelsessteder end delvis lukkede, sikrede og særligt sikrede institutioner.

Den ændrede overskrift til kapitel 9 b vil således afspejle, at kapitel 9 b vil omfatte iværksættelse af anbringelse på alle former for anbringelsessteder uden samtykke over for uledsagede mindreårige udlændinge.

Til nr. 2

Efter udlændingelovens kapitel 9 b kan der ske anbringelse af uledsagede mindreårige udlændinge på delvis lukkede, sikrede og særligt sikrede institutioner, jf. udlændingelovens § 62 l-62 o.

Af udlændingelovens § 62 l, stk. 1, fremgår, at børn og unge-udvalget i den kommune, hvor indkvarteringsstedet ligger, kan træffe afgørelse om, at en uledsaget mindreårig udlænding, der er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. § 42 a, stk. 5, og som er omfattet af § 42 a, stk. 1., 1. pkt., eller stk. 2, skal anbringes uden for indkvarteringsstedet efter §§ 62 m-62 o, når betingelserne for anbringelse er opfyldt.

Ved lovforslagets § 1, nr. 2, foreslås det at ændre udlændingelovens § 62 l, stk. 1, således, at børn og unge-udvalget kan træffe afgørelse om anbringelse af uledsagede mindreårige udlændinge på anbringelsessteder, jf. servicelovens § 66, stk. 1, herunder på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger, jf. udlændingelovens § 66 m-o, når betingelserne i stk. 2 er opfyldt.

Den foreslåede ændring vil indebære, at der også kan træffes afgørelse om anbringelse af uledsagede mindreårige udlændinge, der er indkvarteret på et indkvarteringssted efter udlændingelovens § 42 a, stk. 5, på andre former for anbringelsessteder end delvis lukkede, sikrede og særligt sikrede institutioner. Herved sikres klar hjemmel til at træffe afgørelse om anbringelse

uden for indkvarteringsstedet uden samtykke over for uledsagede mindreårige udlændinge, som i sagens natur opholder sig i Danmark uden forældre eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted, og hvem ikke vil kunne samtykke til iværksættelsen af foranstaltningen over for de uledsagede mindreårige udlændinge.

Til nr. 3

Efter udlændingelovens § 62 l, stk. 5, 1. pkt., afholdes udgifter vedrørende ophold i delvis lukkede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger som led i anbringelse efter § 62 l, stk. 1, af uledsagede mindreårige udlændinge af Udlændingestyrelsen. Endvidere fremgår det af § 62 l, stk. 5, 2. og 3. pkt., at meddeles en uledsaget mindreårig udlænding opholdstilladelse, afholdes udgifterne af Udlændingestyrelsen frem til og med udgangen af den første hele måned efter tidspunktet for visiteringen af udlændinge, jf. integrationslovens § 10, og udgifterne vedrørende behandling af sager om anbringelse efter stk. 1 af uledsagede mindreårige udlændinge afholdes af kommunalbestyrelsen.

Efter udlændingelovens § 62 l, stk. 9, kan social- og indenrigsministeren efter forhandling med udlændinge- og integrationsministeren fastsætte nærmere regler om Udlændingestyrelsens betaling for uledsagede mindreårige udlændinges ophold i delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger, når opholdet er led i en anbringelse efter § 62 l, stk. 1.

Det foreslås at ændre § 62 l, stk. 5, 1. pkt., og stk. 9, således at formuleringen »i delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger« ændres til: »på anbringelsessteder«.

De foreslåede ændringer vil indebære, at Udlændingestyrelsen afholder udgifter vedrørende ophold på anbringelsessteder som led i en anbringelse af uledsagede mindreårige udlændinge efter § 62 l, stk. 1, og at social- og indenrigsministeren efter forhandling med udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om Udlændingestyrelsens betaling.

Derved vil Udlændingestyrelsens betalingsforpligtelse svare til afgrænsningen af anbringelsessteder og –muligheder i § 62 l, stk. 1, dvs. anbringelse af uledsagede mindreårige udlændinge uden samtykke på alle former for anbringelsessteder.

Til nr. 4

Det følger af udlændingelovens § 62 l, stk. 8, nr.7, at udlændinge- og integrationsministeren efter forhandling med børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om valg af anbringelsessted.

Det foreslås at ophæve udlændingelovens § 62 l, stk. 8, nr.7.

Baggrunden for forslaget er, at der med lovforslagets § 1, nr. 5, foreslås at indsætte en hjemmel til, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om valg af anbringelsessted ved anbringelse af uledsagede mindreårige udlændinge uden samtykke.

Til nr. 5

Efter udlændingelovens § 62 l, stk. 1, træffer børn og unge-udvalget i den kommune, hvor indkvarteringsstedet ligger, afgørelse om, at en uledsaget mindreårig udlænding, der er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. § 42 a, stk. 5, og som er omfattet af § 42 a, stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, skal anbringes uden for indkvarteringsstedet efter §§ 62 m-62 o, når betingelserne for anbringelse er opfyldt.

Det foreslås at indsætte et nyt stykke i § 62 l. Efter den foreslåede nye bestemmelse i § 62 l, stk. 10, træffer kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor indkvarteringsstedet ligger, afgørelse om valg af anbringelsessted, jf. § 66, stk. 1, i serviceloven, og ved valg af anbringelsessted skal kommunalbestyrelsen vælge det anbringelsessted, som bedst kan imødekomme udlændingens særlige behov.

Til nr. 6

Med lov nr. 1530 af 18. december 2018 om ændring af lov om social service, lov om socialtilsyn, lov om voksenansvar for anbragte børn og unge og ligningsloven (Mere kvalitet i plejefamilier), blev der indført nye plejefamilytyper i servicelovens § 66, stk. 1. Som konsekvens heraf blev døgninstitutioner, herunder delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner samt sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger ændret i opstillingen af anbringelsessteder fra at fremgå af servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6, til § 66, stk. 1, nr. 7.

Ved en fejl blev der ikke samtidig foretaget konsekvensændringer i de bestemmelser i udlændingeloven, som henviser til den dagældende bestemmelse i servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6.

På den baggrund foreslås det, at udlændingelovens § 62 m, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., § 62 n, stk. 1 og 2, og § 62 o, stk. 2, ændres, således at henvisningen til servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6, ændres til § 66, stk. 1, nr. 7.

Der er ikke tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret.

Til nr. 7

Som en følge af den foreslåede ændring af udlændingelovens § 62 l, stk. 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, hvorefter der kan ske anbringelse uden samtykke af uledsagede mindreårige udlændinge, der er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, og som er omfattet af udlændingelovens § 42 a, stk. 1 eller 2, på alle former for anbringelsessteder, når udlændingens behov for særlig støtte ikke kan imødekommes i indkvarteringsystemet, er det nødvendigt at foretage en række ændringer i de øvrige bestemmelser i udlændingeloven, der fastsætter de nærmere rammer for behandlingen af sagen. Dette er med henblik på at fastsætte, at

bestemmelserne herunder f.eks. bestemmelser vedrørende grundlaget for afgørelsen, opfølgning, tilsyn, ret til samvær og kontakt og for ophør af anbringelsen, finder anvendelse ved anbringelse på alle typer af anbringelsessteder.

Det foreslås at ændre udlændingelovens § 62 p, stk. 1, § 62 q, stk. 1, 1. pkt., og stk. 3, § 62 r, stk. 1, § 62 s, stk. 1, § 62 t, stk. 1, 1. pkt., § 62 u, stk. 1, og § 62 v, således at henvisningen til § 62 l, jf. §§ 62 m-62 o, ændres til § 62 l.

De foreslåede ændringer vil sikre klare rammer for sagsbehandling, tilsyn, ophør mv., idet de omtalte bestemmelser også vil finde anvendelse, når en uledsaget mindreårig udlænding, jf. § 62 l, anbringes på andre anbringelsessteder end delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner samt sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger.

Til nr. 8

Til § 62 x

Der er ikke efter gældende ret hjemmel i udlændingeloven til at iværksætte sociale foranstaltninger over for mindreårige udlændinge uden lovligt ophold i Danmark, som er indkvarteret sammen med en forældremyndighedsindehaver eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted, eller over for unge udlændinge i alderen fra 18 til 22 år uden lovligt ophold.

Mindreårige udlændinge med lovligt ophold, herunder processuelt ophold, er omfattet af reglerne i serviceloven, og der vil derfor kunne iværksættes sociale foranstaltninger over for denne gruppe efter reglerne heri, hvis betingelserne er opfyldt. Mindreårige udlændinge, der har ulovligt ophold, er ikke omfattet af reglerne i serviceloven, og sociale foranstaltninger vil derfor alene kunne iværksættes efter principperne i serviceloven, hvis særlige forhold taler herfor.

I praksis opstår der situationer, hvor mindreårige udlændinge uden lovligt ophold, som er indkvarteret sammen med en forældremyndighedsindehaver eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted, og i helt særlige tilfælde unge fra 18 til 22 år uden lovligt ophold har behov for særlig støtte. Udlændingestyrelsen og de enkelte indkvarteringsoperatører skal kontakte kommunen, hvis børn og unge, som er omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt, har sociale problemer af en sådan karakter, at Udlændingestyrelsen eller operatøren vurderer, at de ikke kan imødekommes i indkvarteringssystemet. I disse situationer har kommunen med henvisning til principperne i serviceloven, nødretsgrundsætninger og Danmarks internationale forpligtelser mulighed for – og i visse tilfælde pligt til – at iværksætte de nødvendige sociale foranstaltninger. Denne praksis er tiltrådt af domstolene.

Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt efter udlændingelovens § 42 a, stk. 1 og 2, omfatter efter fast praksis også sådanne nødvendige sociale foranstaltninger.

Serviceloven finder derimod ikke anvendelse for udlændinge uden lovligt ophold her i landet, f.eks. hvor en afvist asylansøgers udrejsefrist er udløbet.

Det foreslås i *stk. 1*, der er ny, at har en mindreårig udlænding uden lovligt ophold, som er indkvarteret sammen med en forældremyndighedsindehaver eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted, og som er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, behov for særlig støtte, og er der begrundet formodning om, at udlændingens behov for særlig støtte ikke kan imødekommes i indkvarteringssystemet, finder §§ 46-48 a, 49 a, 50-50 b, 51, § 52, stk. 1-2, stk. 3, nr. 1-7 og 9, og stk. 4, §§ 53-54 a, § 55, stk. 1-3, §§ 56, 58-59, 62-63 a, § 63 b, stk. 1 og 2, nr. 1-3, og stk. 3-5, §§ 63c-65, § 66, stk. 1, nr. 1-4 og 6-8, og stk. 2-3, §§ 66 a-66 d, 66 f, 67-68 b, 69-75, kapitel 13, § 101, stk. 10 og 12, § 140, stk. 1-4 og 6-7, §§ 140 a, 148, 156, 157, kapitel 30 og § 172 a i serviceloven anvendelse med de fornødne tilpasninger.

Dette betyder, at § 62 x, stk. 1, fastsætter, hvilke bestemmelser i serviceloven der finder anvendelse med de fornødne tilpasninger i tilfælde, hvor en mindreårig udlænding uden lovligt ophold, som er indkvarteret sammen med en forældremyndighedsindehaver eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted, har behov for særlig støtte.

Kapitel 11 i lov om social service fastsætter formålet med at yde særlige støtte til børn og unge, hvilke foranstaltninger der kan træffes afgørelse om og fastlægger videre krav til gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse som grundlag for afgørelser om foranstaltninger, inddragelse og herunder regler om børnesamtale, fuldbyrdelse af afgørelser, opfølgning, videreførelse og ophør af foranstaltningerne. Kapitel 11 omfatter både forebyggende foranstaltninger og anbringelser uden for hjemmet.

Udgangspunktet for foranstaltninger efter kapitel 11 i serviceloven er, at afgørelser om foranstaltninger træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren. Kommunalbestyrelsen kan dog efter reglerne i § 56, træffe afgørelse om iværksættelse af visse forebyggende foranstaltninger uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren, såfremt formålet med foranstaltningen kan opnås uanset det manglende samtykke.

Børn og unge-udvalget i kommunen kan desuden, jf. servicelovens § 58, træffe afgørelse om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, f.eks. når der er åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge. Det er samtidig en forudsætning, at der er en begrundet formodning om, at problemerne ikke kan løses under barnets eller den unges fortsatte ophold i hjemmet.

I § 78 i serviceloven fastsættes rammerne for anvendelse af privat døgnpleje for børn og unge under 14 år.

I servicelovens §§ 140 og 140 a fastsættes nærmere regler om udarbejdelse af handleplaner, når der er iværksat en foranstaltning over for et barn eller en ung efter kapitel 11 og 12 i serviceloven.

I servicelovens § 148 fastsættes, at kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp, jf. §§ 9-9 b i retssikkerhedsloven, skal føre tilsyn med de tilbud, som kommunen har truffet afgørelse om, ligesom kommunen har pligt til løbende at følge de enkelte sager for at sikre, at hjælpen opfylder sit formål, og vurdere, om der er behov for andre former for hjælp.

Der er i servicelovens §§ 156 og 157 fastsat bestemmelser om straf til personer, som tilskynder eller hjælper et barn eller en ung, der er anbragt uden for hjemmet, til at undvige eller holder den undvegne skjult, samt til den, der i strid med serviceloven anbringer eller modtager et barn eller en ung i pleje eller fjerner et barn eller en ung fra familiepleje.

Videre fastsætter kapitel 30 i serviceloven regler om klage og domstolsprøvelse herunder klage til Ankestyrelsen, den selvstændige klageadgang for børn og unge, der er fyldt 12 år, klage til Ankestyrelsen over børn og unge-udvalgets afgørelser og særlige regler om domstolsprøvelse i sager på børneområdet.

Med den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 62 x, stk. 2, henvises der til kapitel 12, §§ 140, 140 a, 148 og kapitel 30 i lov om sociale service.

Kapitel 12 i lov om social service omhandler de særlige tilbud til unge mellem 18 og 22 år, når det er af væsentligt betydning af hensyn til den unges behov for støtte.

Endvidere foreslås det i *stk. 2*, der er ny, at såfremt en ung udlænding fra 18 til 22 år uden lovligt ophold, og som er omfattet af § 42 a, stk. 1 eller 2, har behov for særlig støtte, og der er begrundet formodning om, at udlændingens behov for særlig støtte ikke kan imødekommes under udlændingens i indkvarteringssystemet, finder kapitel 12, §§ 140, 140 a, 148 og kapitel 30 i serviceloven anvendelse med de fornødne tilpasninger.

Dette betyder, at § 62 x, stk. 2, fastsætter, hvilke bestemmelser i serviceloven der finder anvendelse med de fornødne tilpasninger over for en ung udlænding uden lovligt ophold i alderen fra 18 til 22 år.

Den foreslåede bestemmelse i § 62 x, vil indebære, at der i udlændingeloven fastsættes hjemmel til i visse tilfælde at iværksætte sociale foranstaltninger over for mindreårige udlændinge uden lovligt ophold, som er indkvarteret sammen med en forældremyndighedsindehaver eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted, og unge fra 18 til 22 år uden lovligt ophold, som er omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt i § 42 a, stk. 1 eller 2. Forslaget omfatter forebyggende foranstaltninger samt anbringelse uden for hjemmet i alle former for anbringelsessteder, herunder anbringelse i en plejefamilie, på et opholdssted eller døgninstitution, forudsat at der er begrundet formodning om, at barnets eller den unges problemer ikke kan løses i indkvarteringssystemet.

Bestemmelsen omfatter iværksættelse af sociale foranstaltninger både med og uden samtykke over for mindreårige udlændinge uden lovligt ophold, som er indkvarteret sammen med en forældremyndighedsindehaver eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at der sikres en klar retlig ramme for udredning, afgørelse og foranstaltninger, når en mindreårig udlænding uden lovligt ophold, som er indkvarteret sammen med en forældremyndighedsindehaver eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted, har behov for særlig støtte ud over den hjælp, der kan løses inden for indkvarteringssystemet. Det vil herved blive sikret, at kommunerne skal følge samme regler for børnefaglig undersøgelse og herunder i forhold til børnesamtale, inddragelse af forældremyndighedsindehaver mv. forud for en vurdering af, om en mindreårig udlænding uden lovligt ophold, som er indkvarteret sammen med en forældremyndighedsindehaver eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted, har behov for særlig støtte. Der vil således kunne træffes afgørelse om den samme vifte af foranstaltninger efter servicelovens kapitel 11 samt § 101, stk. 10 og 12, med de fornødne tilpasninger, og herunder også afgørelse om anbringelse uden for hjemmet, når mindreårige udlændinge uden lovligt ophold har behov for særlig støtte, og denne støtte ikke kan ydes inden for indkvarteringssystemet.

Reglerne i serviceloven finder anvendelse med de fornødne tilpasninger, hvorved der tages højde for, at ikke alle bestemmelser vil være relevante i forhold til mindreårige udlændinge uden lovligt ophold, som er indkvarteret sammen med en forældremyndighedsindehaver eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted, og unge udlændinge i alderen fra 18 til 22 år uden lovligt ophold. Det drejer sig f.eks. om bestemmelser vedrørende ungdomskriminalitet og Ungdomskriminalitetsnævnet. Desuden vil mindreårige udlændinge uden lovligt ophold som udgangspunkt være indkvarteret på f.eks. et asylcenter, hvorfor henvisninger til hjemmet i serviceloven skal forstås som det sted, hvor den mindreårige udlænding bor. Desuden skal der ved anvendelsen tages højde for, at opholdet er midlertidigt, jf. de almindelige bemærkninger.

Den foreslåede ordning vil være en kodificering af eksisterende praksis, og der tilsigtes således ikke en udvidet adgang til hjælp eller støtte i forhold til, hvad der efter gældende ret ydes med henvisning til principperne i serviceloven.

Kommunerne skal således som hidtil ikke iværksætte sociale foranstaltninger, hjælp eller støtte over for børn og unge uden lovligt ophold, i det omfang eventuelle behov kan imødekommes inden for rammerne af indkvarteringssystemet. Dette indebærer desuden, at det vil være Udlændingestyrelsen, der er ansvarlig for finansiering af de sociale foranstaltninger omfattet af den foreslåede ordning, også hvor der i serviceloven henvises til kommunens betalingsforpligtelse.

Til § 62 y

Der er ikke efter gældende ret hjemmel i udlændingeloven til iværksættelse af sociale foranstaltninger over for mindreårige udlændinge uden lovligt ophold i Danmark, som er

indkvarteret sammen med en forældremyndighedsindehaver eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted.

I praksis opstår der dog situationer, hvor mindreårige udlændinge uden lovligt ophold, som er indkvarteret sammen med en forældremyndighedsindehaver eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted, og i helt særlige tilfælde unge fra 18 til 22 år uden lovligt ophold har behov for særlig støtte. Udlændingestyrelsen og de enkelte indkvarteringsoperatører skal kontakte kommunen, hvis børn og unge, som er omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt, har sociale problemer af en sådan karakter, at Udlændingestyrelsen eller indkvarteringsoperatøren vurderer, at de ikke kan imødekommes inden for rammerne af indkvarteringsystemet. I disse situationer har kommunen med henvisning til principperne i serviceloven, nødretsgrundsætninger og Danmarks internationale forpligtelser mulighed for – og i visse tilfælde pligt til – at iværksætte de nødvendige sociale foranstaltninger. Denne praksis er tiltrådt af domstolene.

Det foreslås i *stk. 1*, der er ny, at kommunalbestyrelsen eller børn og unge-udvalget i den kommune, hvor en mindreårig udlænding uden lovligt ophold, som er indkvarteret sammen med en forældremyndighedsindehaver eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted, eller en ung udlænding i alderen fra 18 til 22 år er indkvarteret, kan træffe afgørelse om iværksættelse af sociale foranstaltninger efter den foreslåede § 62 x.

Kompetencen for enten kommunalbestyrelsen eller børn og unge-udvalget til at træffe afgørelse afhænger af, efter hvilken bestemmelse i serviceloven der træffes afgørelse. Det fremgår af servicelovens § 74, stk. 1, hvilke afgørelser der træffes af børn og unge-udvalget.

Det foreslås i *stk. 2*, der er ny, at meddeles en mindreårig udlænding, som er indkvarteret sammen med en forældremyndighedsindehaver eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted, eller en ung udlænding i alderen 18 til 22 år opholdstilladelse, gælder afgørelsen om iværksættelse af sociale foranstaltninger efter den foreslåede 62 x, indtil der efter reglerne i serviceloven er truffet afgørelse om, hvorvidt foranstaltningerne skal opretholdes eller ophøre.

Dette betyder, at afgørelser om sociale foranstaltninger truffet af indkvarteringskommunen, jf. den foreslåede bestemmelse i § 62 x, fortsætter, indtil der er truffet en ny afgørelse efter serviceloven, i de tilfælde hvor en mindreårig udlænding, som er indkvarteret sammen med en forældremyndighedsindehaver eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted, eller en ung udlænding i alderen fra 18 til 22 år bliver meddelt opholdstilladelse.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* vil indebære, at kommunalbestyrelsen eller børn og unge-udvalget i den kommune, hvortil udlændingen visiteres, jf. integrationslovens § 10, træffer afgørelse om opretholdelse eller ophør af foranstaltninger, der er iværksat efter § 62 x, senest 1 måned efter, at kommunalbestyrelsen er blevet orienteret af Udlændingestyrelsen om, at udlændingen skal visiteres til kommunen.

Forslagets stk. 3 vil fastsætte tidsfrister for, hvornår den kommune, som en mindreårig udlænding visiteres til efter integrationsloven, skal træffe afgørelse efter bestemmelserne i lov om social service om opretholdelse eller ophør af en foranstaltning iværksat efter den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 62 x. Bestemmelserne vil således fastlægge, at kommunalbestyrelsen eller børn og unge-udvalget, inden for denne frist skal have taget stilling til, om der fortsat er behov for foranstaltningen, eller om foranstaltningen skal ophøre. Såfremt der træffes afgørelse om ophør af en anbringelse, vil kommunen, jf. lov om social service § 68, stk. 2 og 4, træffe afgørelse om hjemgivelse og en hjemgivelsesperiode.

Den foreslåede § 62 y vil indebære, at der fastsættes klare regler om, at det er kommunalbestyrelsen eller børn og unge-udvalget i indkvarteringskommunen, der træffer afgørelse, når en mindreårig udlænding uden lovligt ophold, som er indkvarteret sammen med en forældremyndighedsindehaver eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted, eller en ung udlænding i alderen fra 18 til 22 år uden lovligt ophold har behov for særlig støtte ud over den støtte, der kan iværksættes i indkvarteringssystemet.

Til § 62 z

Det foreslås i § 62 z, der er ny, at udlændingemyndighederne kan udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende et barns eller en ungs personlige og familiemæssige omstændigheder efter betingelserne i og med de myndigheder, som er nævnt i §§ 49 b og 50 c i serviceloven.

Efter servicelovens § 49 b kan kommunale myndigheder, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, og politiet og anklagemyndigheden indbyrdes udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende et barns eller en ungs personlige og familiemæssige omstændigheder, hvis udvekslingen må anses for nødvendig som led i forebyggelsen af overgreb mod børn og unge.

Desuden kan personalet i børnehuset, politiet og anklagemyndigheden, sundhedsmyndigheder, autoriserede sundhedspersoner og kommunale myndigheder, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge efter servicelovens § 50 c, indbyrdes udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende barnets eller den unges personlige og familiemæssige omstændigheder, hvis udvekslingen må anses for nødvendig af hensyn til barnets eller den unges sundhed og udvikling.

Til § 62 æ

Det foreslås i § 62 æ, der er ny, at bestemmelserne i retssikkerhedslovens § 11 c, stk. 1, nr. 1, og stk. 2-4, kapitel 9 og kapitel 10 finder anvendelse på afgørelser, der træffes i medfør af den foreslåede § 62 x.

Den foreslåede bestemmelse fastsætter således, hvilke bestemmelser i retssikkerhedsloven der finder anvendelse på afgørelser om iværksættelse af sociale foranstaltninger efter den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 62 x.

Dette vil indebære, at de grundlæggende retsgarantier, som også gælder i forhold til sociale foranstaltninger efter serviceloven, tillige finder anvendelse ved iværksættelse af sociale foranstaltninger over for mindreårige udlændinge uden lovligt ophold i Danmark, som er indkvarteret sammen med en forældremyndighedsindehaver eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted.

Til § 2

Retssikkerhedsloven indeholder regler for, hvordan kommunalbestyrelsen på det sociale område skal behandle sager efter bl.a. serviceloven.

Retssikkerhedsloven fastlægger, hvilken kommune der har pligt til at yde hjælp til en person, f.eks. efter serviceloven.

Efter den foreslåede ændring af udlændingelovens § 62 l, stk. 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 2, fastsættes hjemmel til at uledsagede mindreårige udlændige, der er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 5, og som er omfattet af § 42 a, stk. 1, 1. pkt., eller stk. 2, kan anbringes uden samtykke på alle typer af anbringelsessteder, jf. § 66, stk. 1, i serviceloven. Det foreslås videre, at det fastsættes, at det er kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor indkvarteringsstedet er beliggende, der træffer afgørelse om valg af det konkrete anbringelsessted, og rammerne for dette valg, jf. lovforslagets § 1, nr. 5.

Efter den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 62 x vil nærmere opregnede regler i serviceloven finde anvendelse med de fornødne tilpasninger i forhold til mindreårige udlændinge uden lovligt ophold, som er indkvarteret sammen med en forældremyndighedsindehaver eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted, og unge udlændinge i alderen fra 18 til 22 år uden lovligt ophold her i landet. Som følge heraf vil der også være behov for at fastsætte, at udlændinge, der meddeles opholdstilladelse, mens udlændingen er anbragt efter § 62 x, får opholdskommune i den kommune, som udlændingen visiteres til efter integrationslovens § 10.

Det fremgår af retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 4, 3. pkt., at et barn eller en ung, der har selvstændig opholdskommune efter 2. pkt., og som bliver visiteret til en kommune efter integrationslovens § 10, får selvstændig opholdskommune i denne kommune fra det tidspunkt, hvor ansvaret for den pågældende overgår til kommunalbestyrelsen, jf. integrationslovens § 4.

Det følger således heraf, at den kommune, som barnet eller den unge efter integrationslovens § 10 visiteres til af Udlændingestyrelsen i forbindelse med meddelelsen af opholdstilladelse, og som er ansvarlig for den pågældendes boligplacering, også bliver barnets eller den unges opholdskommune med hensyn til social service.

Det foreslås at ændre § 9 a, stk. 4, 3. pkt., således at det fremgår, at såfremt barnet eller den unge er anbragt uden for det sted, hvor barnet eller den unge har været indkvarteret efter udlændingelovens

§ 62 l, stk. 1, § 62 m, stk. 1, § 62 n, stk. 1, § 62 o, stk. 1, eller den foreslåede § 62 x, og som bliver visiteret til en kommune efter integrationslovens § 10, får selvstændig opholdskommune i denne kommune fra det tidspunkt, hvor ansvaret for den pågældende overgår til kommunalbestyrelsen, jf. integrationslovens § 4.

Dette vil betyde, at det vil blive fastlagt, at også uledsagede mindreårige udlændinge, ledsagede mindreårige udlændinge uden lovligt ophold og unge udlændinge i alderen fra 18 til 22 år uden lovligt ophold med en afgørelse efter udlændingelovens § 62 l, stk. 1, § 62 m, stk. 1, § 62 n, stk. 1, § 62 o, stk. 1, eller den foreslåede bestemmelse i § 62 x får selvstændig opholdskommune i den kommune, som udlændingen bliver visiteret til efter integrationslovens § 10, fra det tidspunkt, hvor ansvaret for den pågældende overgår til kommunalbestyrelsen, jf. integrationslovens § 4.

Den foreslåede ændring indebærer, at det klart fremgår af retssikkerhedsloven, hvilken kommune der skal være opholdskommune for uledsagede mindreårige udlændinge, ledsagede mindreårige udlændinge uden lovligt ophold og unge udlændinge i alderen fra 18 til 22 år uden lovligt ophold med en afgørelse efter udlændingelovens § 62 l, stk. 1, § 62 m, stk. 1, § 62 n, stk. 1, § 62 o, stk. 1, eller den foreslåede bestemmelse i § 62 x.

Ændringen vil således indebære, at også mindreårige udlændinge uden lovligt ophold, som er i landet sammen med en forældremyndighedsindehaver eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted, og unge udlændinge i alderen fra 18 til 22 år uden lovligt ophold, som er anbragt uden for indkvarteringsystemet efter den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 62 x, vil være omfattet af bestemmelsen i § 9 a, stk. 4, 3. pkt., når udlændingen meddeles opholdstilladelse. Tilsvarende vil gøre sig gældende i forhold til uledsagede mindreårige udlændinge, der er anbragt på et anbringelsessted i henhold til en afgørelse truffet efter udlændingelovens § 62 l, stk. 1, § 62 m, stk. 1, § 62 n, stk. 1, eller § 62 o, stk. 1.

Den kommune, hvor det indkvarteringssted, som udlændingen er indkvarteret på, er beliggende, vil således ikke længere have handleforpligtelsen i forhold til udlændingen i de tilfælde, hvor kommunen har truffet afgørelse efter udlændingelovens § 62 l, stk. 1, § 62 m, stk. 1, § 62 n, stk. 1, § 62 o, stk. 1, eller den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 62 x om anbringelse uden for indkvarteringsystemet, hvis udlændingen senere i forbindelse med en opholdstilladelse tildeles en ny opholdskommune.

Det forudsættes, at et barn som udgangspunkt vil blive visiteret til samme kommune som sine forældre. Dette udgangspunkt kan dog fraviges, hvis Udlændingestyrelsen finder, at der foreligger ganske særlige grunde, og at et anbragt barn derfor efter omstændighederne vil kunne visiteres til en anden kommune.

Bliver uledsagede mindreårige udlændinge, ledsagede mindreårige udlændinge uden lovligt ophold og unge udlændinge i alderen fra 18 til 22 år uden lovligt ophold med en afgørelse efter udlændingelovens § 62 l, stk. 1, § 62 m, stk. 1, § 62 n, stk. 1, § 62 o, stk. 1, eller den foreslåede

bestemmelse i § 62 x, eller over for hvem, der er iværksat foranstaltninger efter § 76, stk. 3, i serviceloven, visiteret til en kommune efter integrationslovens § 10, er det denne kommune, der yder refusion, jf. retssikkerhedslovens § 9 c, stk. 1.

Til § 3

Voksenansvarsloven regulerer rammerne for plejefamilier og personales adgang til som led i varetagelsen af den daglige omsorg at anvende magt og til at foretage andre indgreb i anbragte børn og unges selvbestemmelsesret, ligesom loven sikrer anbragte børn og unges retssikkerhed i forbindelse med disse indgreb.

Mindreårige udlændinge uden lovligt ophold, der er anbragt på et opholdssted eller en institution efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, af strafferetlige årsager, er omfattet af de bestemmelser, der finder anvendelse for den pågældende type anbringelsessted. Dette vil være tilfældet, hvis opholdet på et opholdssted eller en døgninstitution, træder i stedet for varetægtsfængsling efter § 765 i lov om rettens pleje, jf. lovbekendtgørelse nr. 938 af 10. september 2019, hvis opholdet sker som led i afsoning på baggrund af en idømt foranstaltning efter straffeloven i henhold til § 78, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1333 af 9. december 2019, eller hvis opholdet er som led i en idømt foranstaltning efter § 74 a i straffeloven (en såkaldt ungdomssanktion), jf. lovbekendtgørelse nr. 976 af 17. september 2019 som ændret senest ved § 3 i lov nr. 1563 af 27. december 2019.

Voksenansvarsloven finder med enkelte undtagelser tillige anvendelse over for mindreårige udlændinge uden lovligt ophold, hvis den pågældende er anbragt på et anbringelsessted i henhold til en strafferetlig kendelse eller dom. Det er således sikret, at de relevante indgrebsmuligheder i voksenansvarsloven også finder anvendelse over for denne gruppe af unge, der opholder sig på et anbringelsessted efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5 og 6.

Det foreslås i § 2 i voksenansvarsloven at indsætte et *stk.* 7, der er ny, og hvoraf fremgår, at reglerne i §§ 4-16 og 21-24 finder anvendelse over for en mindreårig udlænding uden lovligt ophold, som er indkvarteret sammen med en forældremyndighedsindehaver eller andre, der er trådt i forældremyndighedsindehaverens sted, og som er anbragt på et anbringelsessted efter den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 62 x.

Den foreslåede bestemmelse sikrer dermed, at personalet har de samme muligheder for at foretage relevante indgreb over for denne gruppe af mindreårige udlændinge i lighed med, hvad der gælder for de øvrige anbragte børn og unge på anbringelsesstedet. Det indebærer, at der vil kunne foretages undersøgelse af udlændingens person eller opholdsrum, jf. voksenansvarslovens § 16, eller anvendes fysisk magt efter voksenansvarslovens § 9, hvis udlændingen udviser en adfærd, der er til fare for udlændingen selv, de øvrige anbragte børn og unge, personalet eller andre, der opholder sig på anbringelsesstedet.

I forhold til voksenansvarslovens §§ 11 og 15 er det børn og unge-udvalget i den kommune, hvor indkvarteringsstedet ligger, der kan træffe afgørelse om tilbageholdelse og kontrol med brevveksling, telefonsamtaler og anden kommunikation. I forhold til de øvrige bestemmelser i voksenansvarsloven samt i bekendtgørelse nr. 810 af 13. august 2019 om voksenansvar for anbragte børn og unge, hvor kommunalbestyrelsen er tillagt en afgørelseskompetence, er det ligeledes kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor den mindreårige udlænding uden lovligt ophold er indkvarteret, der skal træffe den pågældende afgørelse over for den mindreårige udlænding.

Til § 4

Det foreslås i § 4, at loven træder i kraft den [XX] 2020.

Til § 5

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed. Den foreslåede bestemmelse i § 5 indebærer, at lovens § 1 om ændringer af udlændingeloven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men at lovens [§§ XX] ved kongelig anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Lovens §§ 2 og 3 gælder ikke for Færøerne og Grønland. Det bemærkes, at den gældende retssikkerhedslov og den gældende voksenansvarslov ikke gælder for Færøerne og Grønland. Lovene kan heller ikke sættes i kraft ved kongelig anordning.